Vård- och valfrihetsregionråd
Tobias Nässén (M)

INTERPELLATIONSSVAR

RS 2021-0524

2021-09-09

Svar på interpellation 2021:35 av Henrik Åkerlund (SD) om bemanningsbristen inom intensivvården på Karolinska Universitetssjukhuset

Henrik Åkerlund (SD) har ställt följande frågor om Karolinska Universitetssjukhuset och intensivvård.

1. Anser du att den föreslagna lösningen kan säkerställa att patientsäkerheten garanteras inom intensivvården även fast korrektutbildade specialistsjuksköterskor saknas?
2. Under hur lång tid anser du att den föreslagna lösningen kommer vara implementerad inom verksamheten?
3. Vilka lösningar överväger ni som kan stärka patientsäkerheten inom intensivvården i Region Stockholm?

Som svar vill jag anföra följande:

Att upprätthålla en god patientsäkerhet är bland det allra viktigaste inom sjukvården, och just därför är det bra att Karolinska genomför åtgärder som att säkerställa bemanning och kompetensförsörjning så att patientsäkerheten stärks ytterligare inför framtiden. Att erfarna sjuksköterskor med start till hösten ges möjlighet att jobba i intensivvården samtidigt som de får möjlighet till kompetensutveckling, är i grunden positivt. De grundutbildade sjuksköterskorna kommer inte att utföra samma uppgifter som IVA-sjuksköterskorna men de kan göra uppgifter som avlastar IVA-sjuksköterskorna och samtidigt vidareutbildas. De utgör färre än 10 procent av alla sjuksköterskor. Patientsäkerheten fortsätter därmed vara hög samtidigt som sjukhuset långsiktigt får fler utbildade IVA-sjuksköterskor.

Vårdförbundet har larmat om att det saknas 11 000 specialistsjuksköterskor de kommande fem åren i Sverige. Två centrala delar i detta är dels att tillräckligt många sjuksköterskor genomgår specialistutbildning, och dels att sjukhusen är attraktiva arbetsgivare där medarbetarna får fokusera på kärnuppgiften att ge så god vård som möjligt till patienterna. Att Karolinska prövar nya initiativ till att säkra fler anställda inom intensivvården genom att flera kan dela på arbetsbelastningen är i grunden något bra. Min uppfattning är att de erfarna medarbetare som jobbar där idag måste få avlastning och möjlighet till återhämtning.

När det gäller just Karolinska så har också andelen sjuksköterskor som stannar längre på sjukhuset ökat på senare tid, vilket förstås är positivt. Det går inte att nog understryka vilka fantastiska insatser som medarbetare i vården har gjort under mer än ett års tid när pandemin drabbat såväl Stockholm som övriga delar av landet.

Att kompetensförsörja och se till att ~~ha~~ locka nya medarbetare är en utmaning som vi tar på största allvar och det är därför positivt att vi kan se ett ökat intresse för vårdyrket generellt jämfört med innan pandemin. En särskilt positiv

utveckling är att det är över 100-procentig ökning när det kommer till antalet sjuksköterskor generellt som söker sig till de tjänster som ligger ute i regionen. Sjuksköterskor är en personalgrupp som det råder brist på runt om i landet och som samtidigt är en nyckel för att öppna fler vårdplatser.

Region Stockholm har erbjudit full lön till medarbetare som utbildat sig till barnmorska eller specialistsjuksköterska inom prioriterade inriktningar. Under 2020 påbörjade 286 sjuksköterskor utbildning på hel- eller deltid med bibehållen lön. Totalt har 621 sjuksköterskor under 2020 fått löneförmån vid studier till specialistsjuksköterska eller barnmorska, inräknat de som påbörjat studier under 2019 eller tidigare.

Att vara en attraktiv arbetsgivare inkluderar många olika delar: Cheferna måste ha ansvar och befogenheter för att kunna styra sin verksamhet, villkoren ska vara rimliga och det måste finnas goda möjligheter att utvecklas och lära sig nya saker på arbetet. För att stärka bemanningen och få fler intensivvårdssjuksköterskor arbetar vi i Region Stockholm med kompetensstegar som gör det tydligt för våra medarbetare vilka utvecklings- och karriärvägar som är öppna för just deras yrkesroll.

Den modell Karolinska har jobbat fram är ett koncept och försök, om det faller väl ut kommer det att permanentas, om inte tas det bort. Genom att anställa grundutbildade sjuksköterskor och låta dem arbeta med lämpliga patienter under handledning och i samarbete med IVA-sjuksköterskor är förhoppningen att de skall bli motiverade att läsa vidare till specialist-sjuksköterska.

Frågan om patientsäkerhet är som tidigare sagts en helt central fråga inom hälso- och sjukvården och den följs noga inom all vårdverksamhet och är också en prioriterad fråga för sjukhusledningar på samtliga sjukhus i region Stockholm. Ett uttryck för patientsäkerhetens betydelse är att ansvaret delvis är reglerat i lag där bland annat rollen som verksamhetschef tas upp. Socialstyrelsen sammanfattar det enligt nedan:

”Verksamhetschef är en övergripande befattning med särskilt ansvar inom hälso- och sjukvården och tandvården. Verksamhetschefen har det samlade ansvaret för en verksamhet. Hen ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses. Verksamhetschefens skyldigheter är rättsligt reglerat.”

Utöver detta finns från den politiska nivån i region Stockholm en regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet som antogs av vårdens kunskapsstyrningsnämnd i februari 2020, och där majoritetens förslag hade stöd av samtliga partier utom (S) och (V). I planen anges ett antal områden där kontinuerligt förbättringsarbete leder till målet om ytterligare förbättrad patientsäkerhet och en trygg och säker vård med så få vårdskador som möjligt. I inledningen konstateras följande:

”Den regionala handlingsplanen för ökad patientsäkerhet följer samma struktur och upplägg som den nationella handlingsplan som Socialstyrelsen tagit fram. Det innebär att även den regionala handlingsplanen utgår från fyra grundläggande förutsättningar: Ledning och styrning, en god säkerhetskultur, kunskap och kompetens och patient som medskapare samt fem fokusområden. De grundläggande förutsättningarna utgör villkor som måste uppfyllas för att vården ska kunna bli säkrare. Resultaten av framgångsrikt arbete inom fokusområdena avgör hur dessa villkor kan uppnås.”

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 9 september 2021

Tobias Nässén